

PREKYBA ŽMONĖMIS

LIETUVOS POLICIJA

• Prekyba žmonėmis

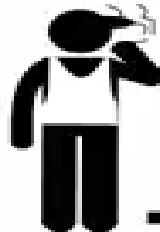
Egzistuoja prekyba žmonėmis – žmonių verbavimas, pervežimas, perdavimas, slėpimas ar jų priėmimas gąsdinant, panaudojant jėgą ar kitas prievartos, grobimo, apgaulės, sukčiavimo formas, piktnaudžiaujant padėtimi ar pažeidžiamumu arba mokant ar priimant pinigus ar kitą naudą tam, kad būtų gautas kito tą žmogų kontroliuojančio asmens sutikimas siekiant išnaudoti. Išnaudojimas apima kitų asmenų išnaudojimą prostitucijos forma ir kitas seksualinio išnaudojimo formas, priverstinį darbą ar paslaugas, vergiją ar veiklą, panašią į vergiją, tarnystę ar organų pašalinimą ir kt.

PREKYBOS ŽMONĖMIS FORMOS

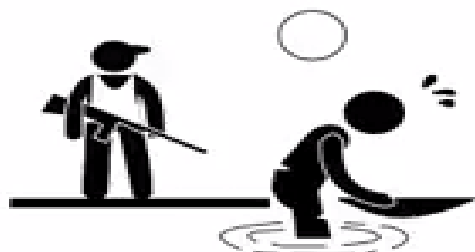
Vaikų grobimas

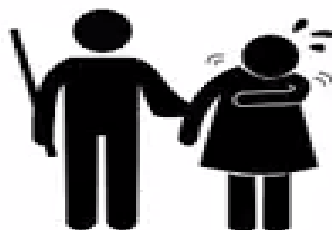
Nelaisvė

Seksualinis išnaudojimas

Vergiškas darbas

Priverstinės santuokos

Prekyba organais

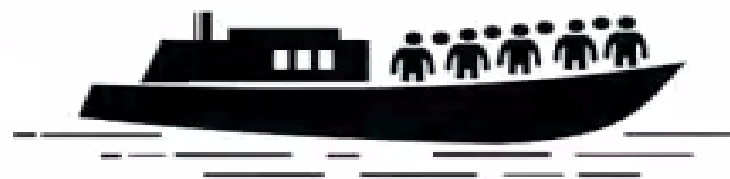

Prekyba vaikais

Prievartinė surogatinė motinystė

Elgetavimas

Nelegalios migracijos organizavimas

KAS GALI TAPTI AUKA?

- *Prekyba žmonėmis yra reali grėsmė bet kokio amžiaus, socialinio statuso ar lyties žmogui.*

MERGINOS dažniausiai verbuojamos:

- **Išnaudojimui priverstinei prostitucijai.** Dažniausiai tai atsitinka 15-25 metų merginoms.
- **Priverstinėms vedyboms.** Merginos susivilioja turtingais jaunikiais, tačiau vėliau tampa išnaudojamos ir patiria smurtą.
- **Vergijai.** Merginos yra verčiamos dirbti vergiškomis sąlygomis už labai menką pinigų sumą ar visiškai nemokant joms atlyginimo.
- **Priverstiniam gimdymui.** Merginos verčiamos išnešioti „klientų“ kūdikius.
- **Narkotikų pervežimui.** Tiek merginos, tiek vaikinai priverčiami pervežti narkotikų siuntas, dažnai narkotikus slepiant pačių aukų kūne.

VAIKINAI verbuojami:

- **Itraukimui į nusikalstamą veiklą.** Vaikiniai yra priverčiami daryti nusikaltėlių suplanuotus nusikaltimus savo rankomis.
- **Priverstiniam darbui žemės ūkyje, statybose.** Tai dažniausiai pasitaikanti išnaudojimo forma. Vaikiniai yra verčiami ilgai ir sunkiai dirbti nemokant jiems sutarto atlyginimo.
- **Seksualinių paslaugų teikimui.** Vaikiniai gali būti verčiami teikti įvairaus pobūdžio seksualines paslaugas klientams.
- **Pardavimui į armiją ar teroristų/smogikų grupuotes.** Tai nauja prekybos vaikinais forma. Kol kas žinoma tik keletas tokių atvejų.

VERBAVIMO BŪDAI

- Per skelbimus laikraščiuose (darbas, mokslas užsienyje).
- Per internetą (skelbimai, pokalbių svetainės).
- Per neformalius tinklus – pažįstamus ar net gimines.
- Per specialius agentus (profesionalūs verbuotojai).
- Per nelegalias turizmo, įdarbinimo ar mokslo užsienyje agentūras.
- Per pažinčių tarnybas, fiktyvias santuokas.
- SMS žinutes.

- **Verbavimas, kol auka yra vis dar Lietuvoje:**

- „Gero, padoraus“ darbo pažadai.
- Siūlant didelius atlyginimus (pvz., 1000–2000 dolerių per savaitę).
- Siūlant „gražų ir lengvą“ gyvenimą, „pasidairyti po pasaulį“ ir panašiai.
- Įstumiant į skolas, ypač asmenis iš neturtingų šeimų, iš asocialių šeimų (nuperkant kokių nors gražių smulkmenų) ir po to verčiant atidirbti, nes nesugeba gražinti skolos.
- Primetant menamas skolas: bandoma įteigti, kad renkant informaciją, ieškant darbo, tvarkant dokumentus jau investuota tam tikra suma (dažnai pernelyg didelė) ir todėl auka privalo atidirbti.
- Šantažas ir gąsdinimai.

Galima būtų išskirti du pagrindinius būdus – tiesioginį pardavimą ir netiesioginį.

Tiesioginis būdas yra toks, kai žmogus parduodamas kaip bet kokia kita prekė, pvz., naudoti automobiliai ar cigaretės, sudarant sandėrį. Aukos sutikimo ar nuomonės niekas neklausia, pardavimo momentu auka net nežino, kas iš tiesų dedasi. Auką informuoja tik vėliau, kai ji jau parduota ir „turi atidirbti savo kainą“.

• TIPINIS NETIESIOGINIS PARDAVIMAS

- 1. Pasiūlomas geras ir dažniausiai „padorus“ darbas** užsienyje bei geras atlyginimas. Jei siūlomas darbas pasilinksminimų industrijoje, sąlygos irgi nurodomos ypač geros, teigiama, kad „jei nepatiks – visada gali išeiti“.
- 2. Sutvarkomi išvykimo dokumentai** (dažnai to visai nereikia) ir nuperkamas bilietas. Pažadamos geros ir nebrangios gyvenimo sąlygos užsienyje. Neretai jau šiame etape tu įtraukiamas į skolą, bet pažadėta alga leis lengvai gražinti tokius „mažmožius“, taigi kol kas abejonių dėl išvykimo nekyla.
- 3. Atvykus pažadėto darbo nėra**, kito panašus darbas taip pat nepasiūlomas. Gyvenimo sąlygos dažniausiai yra blogos ir labai brangios. Nežinant kalbos ir tos šalies aplinkos, pačiam ko nors ieškoti beveik neįmanoma, o neretai ir neleidžiama. Šiame etape skolos ima katastrofiškai augti – darbo nėra, o už gyvenimą reikia mokėti tiek, kiek prašo.
- 4. Dažnai atimami pasai ir kiti turimi dokumentai**, taigi pačiam ieškoti išėties darosi nebeįmanoma.
- 5. Reikalaujama tuoj pat gražinti skolas** (nerealiai išaugusias), antraip gresia gąsdinimai ar net fizinė prievarta, smurtas.
- 6. Vienintelis tokiomis sąlygomis siūlomas darbas – prostitucija ar vergiškas darbas namų ūkyje, statybose.**
- 7. Galiausiai dauguma asmenų, nematydami kitos išėties** (dažniausia jie neturi į ką kreiptis pagalbos, iš ko pasiskolinti pinigų), **sutinka daryti viską, ko reikalaujama**, kad galėtų atiduoti skolas. Skola, net ir dirbant nurodytą darbą, gali augti. Ir asmuo, jei nesikreipia pagalbos, tampa amžinu vergu.

ĮSPĖKITE VAIKUS IR JAUNIMĄ

- **Nemanyti, kad apgaus tik kitus, neatsargius ar naivius žmones.**
- **Nemanyti, kad problema būdinga tik rizikos grupės žmonėms.**
 - **Per daug pasitiki kitais žmonėmis.**
- **Imtis būtinų atsargumo priemonių. Tai ypač svarbu.**

ĮSPĖKITE VAIKUS IR JAUNIMĄ

Labai atsakingai bendrauti su juos kalbinančiais suaugusiais, ypač jei suaugę kažką siūlo.

Nesusigundyti dovanomis už kažkokį siūlomą įsipareigojimą.

Nepažįstamiems žmonėms neatskleisti savo asmeninės informacijos (pvz. tel. nr., adreso ar kt.)

Nesėsti į nepažįstamų žmonių automobilių.

Nebijoti apie neįprastus pasiūlymus pasikalbėti su tėvais.

Būti atsargiais renkantis draugus socialiniuose tinkluose. Labai dažnai išnaudotojai, apsimetę tos pačios lyties asmeniu kaip ir auka, nors iš tiesų yra priešingai, siūlosi į draugus.

Viliodami aukas pornografijos verslui, prekeiviai „skelbia konkursus“, kur potencialios aukos turi atsiųsti nuotraukas. Tai skelbimai, kurių turinys daugmaž toks: „reikalinga nuotrauka visu kūnu“ ar pan., arba modelių agentūros, kur jaunimas siekia demonstruoti savo kūno grožį, dažnai net neįtardamas, kad taip demonstruoja prekeiviams save, kaip galimą pornografijos objektą.

Ačiū už dėmesį !

GINTI.SAUGOTI.PADĖTI.